

Annetuste kogumise hea tava

**kommentaaride
ja näidetega**

Hea tavaga heategevuskultuuri kasvatamas

Annetamine on Eesti vabakonnas selgelt alakasutatud võimalus väärt ettevõtmisi rahastada ning inimesi nendesse kaasa haarata.

2016. aasta World Giving Index paigutab Eesti 140 riigi hulgas jagama 94. kohta koos Portugali, Egiptuse, Sierra Leone ja Moldovaga – neis riikides ütleb end uuringule eelnenud kuu jooksul olevat heategevuseks raha andnud 20% elanikest. Sarnane oli Eesti skoor ka aasta varem. See tähendab, et iga annetaja kohta on meil neli inimest, kes praegu veel ei anneta.

Eestis on sadu tuhandeid heategevuses mitteosalevaid inimesi, kes saaksid endale lubada iga kuu vähemalt mõne euro annetamist heaks otstarbeks, ja kümneid tuhandeid, kelle jaoks poleks probleemiks sellest ka oluliselt suurem regulaarne annetus.

Nende lisandumine annetajate sekka võimaldaks oluliselt kasvatada heategevusest oluliste ühiskondlike probleemide lahendamiseks laekuvat rahasummat.

Maksu- ja Tolliameti andmetel annetati Eestis ligi 1200le tulumaksusoodustusega vabaühenduste nimekirja kuuluvale organisatsioonile 2015. aastal kokku 31,4 miljonit eurot. Seda on rohkem kui ühelgi varasemal aastal, kuid statistika näitab, et kõikumised aastate kaupa võivad olla märkimisväärsed ning kogupilti võib oluliselt muuta mõni üksik suurannetus.

Lõviosa annetatavast summast jagab omavahel küllaltki väike hulk edukamaid annetuste kogujaid, kelle hulgas domineerivad kogudused ja religioosse taustaga vabaühendused. Samal ajal saab 2/3 annetuste saajatest heategevusest alla 10 000 aastas, 1/4 kogub alla 1000 euro aastas.

Miks annetusi koguda?

Annetused on muidugi vaid üks võimalikest sissetulekuallikatest vabaühenduste jaoks liikmemaksude, avaliku võimu asutuste projekti- ja tegevustoetuste ning teenuste osutamise või muu majandustegevusega teenitava tulu kõrval. Ükski neist pole teistest parem ning kahtlemata leidub organisatsioone ja tegevusi, mille puhul annetuste kogumine polegi otstarbekas.

Siiski on annetuste kogumisel teiste rahastusviiside ees eeliseid. Erinevalt näiteks projektitoetustest, mille eesmärgi ja tingimused dikteerib rahastaja, seab need annetuste kogumise puhul üldjuhul vabaühendus ise. Ning fakt, et ühe või mõne institutsiooni asemel rahastavad mingit tegevust kümned, sajad või tuhanded inimesed omast taskust, muudab need tegevused ka hoopis enam kogukonna "omadeks", mis on tegijale kinnituseks ette võetu olulisusest. Annetajad on ka potentsiaalsed kaasamõtledjad, sõnumilevitajad, vabahtlikud.

Annetuskultuuri loomine

Kohtab arvamusi, justkui poleks Eesti inimesed lihtsalt annetaja rahvas. On's annetuste kogumisele panustamine siin lootusetu ettevõtmine?

Kindlasti on meie heategevus- ning eriti annetuskultuur ja traditsioonid õhemad kui paljudes teistes riikides. Ent ka kultuur ja traditsioonid muutuvad ja sageli kiiremini, kui arvatakse. Maailma heategevuse ühes lipulaevas, USAs muutus annetamine väheste rikaste inimeste pärusmaast massiliseks harjumuseks pärast I maailmasõda umbes kümmekonna aastaga. Eestiski võime mõelda, kui palju on meie jaoks täna normaalseid, igapäevaseid tegevusi, mis veel 10-15 aastat tagasi olid valdavalt tundmatud.

Pealegi on keskkond, kultuur ja traditsioonid (ühiskonna majanduslik jõukus ei ole annetuskäitumises nii oluline, kui sageli arvatakse) vaid üks osa pildist. Väga suures osas mõjutab inimeste heategevuskäitumist kohalik vabakond – kodanikualgatuslike organisatsioonide üldine võimekus ja nähtavus ning see, kui palju ja kuidas nad annetuste kogumisele ja kasutamisele tähelepanu pööravad.

Seega on meie heategevuskultuuri arengu praeguses etapis igal annetustekogujal või sellest alles mõtleval vabaühendusel eriline vastutus – meie loomegi seda kultuuri ja kasvatame tarku heategijaid mitte ainult oma organisatsiooni või valdkonna, vaid kogu ühiskonna jaoks.

Abiks sellel teel on vabaühenduste liit EMSL koostöös mitmete heategevusorganisatsioonidega koostanud annetuste kogumise hea tava.

Kuidas ja keda hea tava aitab?

Hea tava ei kata muidugi kõike edukaks annetuste kogumiseks vajalikku. Oma organisatsioonile sobivad ning potentsiaalsetele toetajatele atraktiivsed nutikad lahendused – korjanduskastiga suurüritustel ringi käimine, annetusnupp taaraautomaadil või muu selline – tuleb ikka igaühel endal leida.

Heas tavas on aga kirjas põhimõtted, mida peaks järgima igaüks, sõltumata oma annetuste kogumise eesmärgist või viisist. Niimoodi tagatakse annetuste kogumise ja kasutamise läbipaistvus, eetilisus ning lugupidav suhtumine annetajasse – ning see on eelduseks annetajate hulga ja annetatud summa kasvuks.

Mõned hea tava põhimõtetest kehtivad ainult annetusi koguvatele organisatsioonidele (näiteks maksusoodustusi või aastaaruande, põhikirja ning juhtide-töötajate kohta info avaldamist käsitlevad punktid). Enamik on aga samamoodi rakendatavad ka juhul, kui annetusi kogub üksikisik, olgu siis

mõne oma idee teostamiseks või kellegi teise abistamiseks. Ükski hea tava kuuest põhimõttest ei ole kellelegi üle jõu käiv.

Küll aga peab arvestama, et kõik hea tava punktid ei ole objektiivselt mõõdetavad – näiteks see, mis ühele tundub normaalse annetuse küsimisena, võib teisele juba paista sobimatu surve avaldamisena. Või mida täpselt tähendab annetuse heaperemehelik kasutamine? Seepärast oleme järgnevalt lisanud hea tava põhimõtetele selgitusi ja näiteid.

Ent selge see, et ka kõige põhjalikumad kommentaarid ei pruugi vastata kõigile päris elus ette tulevatele dilemmadele. Mõistlik on hoida pidevalt silmad lahti, võtta eeskuju teiste organisatsioonide headest näidetest ja õppida eksimustest. Alati on abiks ka endalt küsimine – millist käitumist ma ise annetajana enda toetatavalt organisatsioonilt ootan?

Jõudu annetuskultuuri edendamisel!

Hea annetustava võrgustik

Annetus – vabatahtlik rahaline või esemeline kingitus, millega ei kaasne vastuteenet annetajale. Annetusi võib koguda abivajajale edasiandmiseks või annetuse koguja enda tegevuste toetamiseks. Annetus võib olla ühekordne või regulaarne ning annetuste kogumiseks on mitmeid erinevaid mooduseid: korjanduskastid, annetustelefonid, pangaülekanDED, vastava juurdehindlusega toodete-teenuste müük jne.

Annetuste kogumise hea tava

Kinnitades, et tegutseb vastavuses annetuste kogumise hea tavaga, kohustub annetuste koguja järgima järgmisi põhimõtteid:

1. Info annetuse koguja kohta on kergesti leitav. See tähendab, et annetuse koguja kodulehel on avaldatud organisatsiooni eesmärgid, aastaaruanded ja ülevaated annetuste senisest kasutamisest, põhikiri, juhtorgani ja töötajate nimed ning organisatsiooni kontaktandmed. Annetajaid teavitatakse ka annetamisega kaasnevatest maksudest ja soodustustest.

Põhiinfo ja -dokumendid iga Eestis registreeritud vabaühenduse kohta on kõigile soovijatele kättesaadavad Äriregistrist, mõned andmed küll väikese tasu eest. Hea annetuste koguja ei jooksuta aga oma infohuvilisest annetajat, vaid teeb kõik need talle võimalikult kergesti kättesaadavaks. Kõige loogilisem koht selleks on organisatsiooni koduleht.

Mida informeeritum on annetaja, seda tugevam on tema side annetusi koguva organisatsiooni ja probleemse valdkonnaga.

Samas on selge, et põhikirjadesse ja aastaaruannetesse kaeuvad vähesed annetajad, ehkki ka nende koostamisel maksub silmas pidada lugejasõbralikkust ja arusaadavust. Lisaks ametlikele dokumentidele peaks olema kodulehel lausepaariga välja toodud, mida organisatsioon teeb ja milleks annetusi vajab. Kui tegevussuundi on mitmeid, saab need kõik eraldi välja tuua.

Nii lahendamiseks valitud probleemi ulatust kui ka pakutava lahenduse toimivust ja mõju peaks organisatsioon olema suuteline välja tooma ka numbritega.

Näiteks Toidupank võtab oma tegevuse kokku nii: viime toidu sealt, kus on ülejääk, sinna, kus on puudus. Seda illustreeritakse arvandmetega, kui palju on Eestis suhtelises ja

absoluutses vaesuses elavaid inimesi, ning kui palju samas teisel lastakse raisku minna kasutuskõlblikul toidul. Kodulehelt leiab ka info sellest, mitu tonni toitu on Toidupanga kaudu vahendatud ja kui palju inimesi on abi saanud.

SA Kiusamisvaba Kool teatab oma kodulehel, et nende katseprogrammi rakendanud koolides vähenes kiusamise ohvrite hulk 17%. Tõsi, kaks aastat pärast esimesi katsetusi ei ole värskemaid andmeid sama kergesti leitaval moel esitatud.

Eesti Inimõiguste Keskus toob välja oma erinevad tegevused ning kodumaalt sõja või tagakiusamise tõttu Eestisse põgenenud inimestele varjupaiga õiguse tagamise suuna all märgitakse, et nelja aasta jooksul ollakse nõustanud 70% varjupaigaotsijatest, ja loetletakse viis asjakohaste huvikaitsetegevuste saavutust.

Kui annetusi kutsutakse üles tegema näiteks plakatite või reklaamiklippidega, mis ei võimalda põhjalikuma info esitamist, peaks üleskutse sisaldama viidet lisainfo leidmise võimaluste kohta.

Tulumaksusoodustusega vabaühenduste nimekirja kuuluvalle organisatsioonile tehtud annetused saab annetaja oma maksustatavast sissetulekust maha arvata. Selleks peab vabaühendus teadma tema isikukoodi – pangaülekannetega tuleb see üldjuhul automaatselt kaasa, ent muul juhul on vabaühenduse ülesanne inimest sellest võimalusest informeerida ja temalt isikukoodi küsida. Sellekohane info võiks paikneda annetamisüleskutse juures.

2. Annetuste kogumisel öeldakse selgelt, milleks annetust kasutatakse ja milliseid tulemusi annetuse kasutamisega saavutada soovitakse. Kui annetusi kogutakse abivajajale edasi andmiseks, on annetuse tegijal õigus eelnevalt teada, kui suur osa annetusest jääb annetuse kogumise ja vahendamiseks kaasnevate kulude katteks.

Annetusi võib koguda nii vabaühenduse enda töö toetamiseks kui ka kellelegi edasiandmiseks. Mõlemad on eesmärgina

võrdselt austusväärsed, küll aga on annetajal õigus enne otsustamist teada, milleks tema raha kasutatakse.

Mõned organisatsioonid lähevad seejuures väga detailseks. Näiteks TÜ Kliinikumi Lastefondi koduleht pakub võimaluse valida 18 tegevuse toetamise vahel. Varjupaikade MTÜ reklaamib võimalust hakata mõne looma veebiperemeheks ja toob välja, et 10-eurone annetus tagab loomale ühe kuu toidu, 16 eurot kiipimise jne.

Sageli on annetused üheks organisatsiooni mitmest sissetulekuallikast. Ka sel juhul saab vahel öelda, mida just annetuste eest tehakse. Näiteks Eesti Väitlusselts teavitab, et annetusi kasutatakse vabatahtlike arendamiseks, toetades nende osalemist turniiridel, erialakirjanduse tellimist jms.

Nii Eestis kui ka mujal tekitab palju pahandust küsimus vabaühenduste n-ö püsikuludest (palgad, kontorikulud ning eriti annetuste kogumisega seotud kulud, näiteks reklaam). Paljude annetajate jaoks on vastuvõetamatu juba mõte, et vabaühendustel üldse selliseid kulusid on.

Mingit üldreeglit, kui palju tohib annetuste kogumine ja muud vabaühenduse tegevused maksta, ei ole. Vabaühenduste asi on jälgida, et nende kulutused oleks mõistlikud, aga samas ka harida annetajat, miks need on vajalikud. Enese reklaamimine argumentiga, et annetusi näiteks palkade maksmiseks ei kasutata, süvendab arvamust, nagu oleks selles midagi halba, ja pole seega ilus teiste organisatsioonide suhtes.

3 Annetuse tegemiseks ei avaldata survet.
Annetuse koguja austab annetaja õigust ise otsustada, kas ja kui palju ta annab ning kas ta soovib, et tema nimi annetajana avalikustatakse või mitte.

Annetamine on alati ja ainult vabatahtlik. Annetusest keeldumine on iga inimese õigus, mida ei pea põhjendama.

Ajakirjanduses on selle teemaga seoses kajastatud eelkõige koolide juurde loodud ja lapsevanematelt regulaarselt toetusi koguvaid sihtasutusi. Neid toetusi kasutatakse näiteks

õpilastele lisategevuste pakkumiseks või õppevahendite soetamiseks. Jättes kõrvale õigusliku vaidluse, kas igal konkreetsel juhul on tegu õppekava täiendavate või sinna kuuluvate tegevustega (mis viimasel juhul peaksid olema kõigile võrdselt ja tasuta kättesaadavad), on mitmed lapsevanemad tundnud end annetuse küsimisest survestatuna. Näiteks peljatakse, et annetusest keeldumise korral hakatakse koolis lapsesse halvemini suhtuma.

Selliste pingete ära hoidmiseks on annetuse kogujal mõistlik annetamise vabatahtlikkust spetsiaalselt üle rõhutada. Elukõige kehtib see olukordades, kus annetuse küsimiseks pöördutakse inimese poole otse, olgu korjanduskastiga tänaval või siis telefoni või kirja teel.

Hoiduda tuleks emotsionaalsest manipuleerimisest, sh faktide moonutamine või valikuline esitamine, mille tulemusena võib inimene langetada annetamisotsuse, mida hiljem kahetseb. Ehkki küsijale võib see tuua hetkel soovitud rahasumma, kahjustab see pikas perspektiivis heategevuse mainet ja raskendab annetuste kogujate tööd.

Kindlasti on lubamatud märkused, mis veeretavad vastutuse probleemi püsimise või süvenemise eest annetamisest keeldujale, või kommentaarid nagu "Kas siis laste kannatused jäätavad teid täiesti ükskõikseks?!" või "Kas teil on tõesti mõnest eurost kahju, et oma vana kooli aidata?!".

Annetaja nime avaldamine organisatsiooni aastaaruandes ja kodulehel on tema tänamiseks lihtsaim ja sageli ka ainus viis (näiteks kui organisatsioonil puuduvad annetaja kontaktandmed). Võimalikult suur läbipaistvus rahastamisallikate osas on organisatsiooni huvides ning näiteks erakondadelt nõuab annetajate nimede avaldamist ka seadus. Kõigi teiste organisatsioonide puhul on annetajal aga õigus jääda anonüümseks ning seda soovi ei pea ta põhjendama. Küll on vabaühendusel õigus otsustada, et ta ei võta vastu anonüümseid annetusi.

Segaduste ennetamiseks võib vabaühendus näiteks oma kodulehel annetamise kohta käiva info juures märkida, et

üldjuhul on annetajate nimed avalikud, kuid kui annetaja seda ei soovi, peaks ta sellest märku andma. Küll aga ei avaldata üldjuhul annetatud summat, välja arvatud ehk kõige suuremate annetuste puhul ja sedagi ainult kokkuleppel annetajaga.

4. Kogudes annetusi kellegi teise toetamiseks, austatakse abivajaja õigust privaatsusele. Infot tema kohta ei avaldata ilma abivajaja nõusolekuta. Erilist tähelepanu tuleb pöörata laste õiguste kaitsmisele.

Sageli aitab annetuste kogumisele kaasa abivajaja loo jagamine organisatsiooni infokanalites ja meedias. Annetuse koguja ülesanne on tagada, et kajastustega ei suurendataks niigi raskest olukorras inimese kannatusi, tuues info tema haigusest või toimetulematuses avalikkuse ette. See on eriti oluline, arvestades, et neil inimestel üldjuhul ei ole eelnevaid kogemusi meediaga suhtlemisest ja avaliku tähelepanu võimalikest negatiivsetest külgedest.

Näiteks Eesti Vähihaigete Laste Vanemate Liidu korraldatava Pardiralli projektijuht Ragnar Põllukivi ütleb, et liit püüab võimalusel vältida abi vajavate perede toomist ajakirjanduse kaanekangelasteks. "Lapse haigusega võitlemine on äärmiselt raske. Lisakoormus meediast, halvustavad asjasse mittepuutuvad kommentaarid kasvõi lapse riietuse kohta – see läheb meeletult hinge."

Samuti haigete laste aitamisele keskendunud heategevusfond Minu Unistuste Päev on oma vabatahtlikele kehtestanud reegli, et töö käigus perede kohta neile teatavaks saav info on konfidentsiaalne. Perega lepatakse kokku, millist infot – lapse nime, kokkuvõtteid üritustest, fotosid-videosid – võib jagada fondi toetajatega. Kodulehel ei avaldata kunagi laste perekonnanimesid ega detaile nende haiguse kohta. Fondi tutvustavatel üritustel räägitakse üldisemalt fondi tegevustest ja mõjust ning laste unistustest, mitte aga konkreetsete laste lugusid.

Meedia huvi korral on just annetuste koguja vastutus aja- kirjanikega kokku leppida lubatud piirid ning jälgida nendest kinnipidamist. Näiteks Tallinnas kodututele saunapäevi korraldanud MTÜ Oleviste Hoolekanne oli algusaastatel hädas sellega, et kuigi meedial paluti kaameratega pesuruumi mitte minna, leidus neid, kes seda ikkagi tegid.

5. Annetustena kogutud raha kasutatakse heaperemehelikult, sihipäraselt ja otsustavalt. Kui juba kogutud annetust ei ole võimalik kasutada, siis annetuse koguja teavitab sellest annetajat ja pakub võimalust annetuse tagastamiseks või lepitaakse kokku annetuse edaspidises kasutamises.

Aastalõpu lähenedes saab vabaühenduste liit EMSL mõnikord kirju organisatsioonidelt, kes ütlevad, et nende (projekti)eelarves on muist raha jäänud kasutamata ning vältimaks selle tagasimaksmist, soovitakse kiiresti tellida mõni koolitus või konsultatsioon. Oma tiimi harimises pole muidugi midagi halba ja võib ka mõista ressursinappuses organisatsiooni soovi tekkinud võimalust ära kasutada. Oma isikliku rahakotiga ei toimiks me aga põhimõttel, et kindlaks kuupäevaks peab see igal juhul tühjaks saama.

Heaperemehelik käitumine tähendabki, et annetaja rahasse ei suhtuta priiskavamalt kui enda omasse, pigem vastupidi.

Hea annetuste koguja peab olema valmis ka olukordadeks, kus mõni kampaania võib osutada plaanitust edukamaks ja tuua kokku rohkem raha kui eesmärgi saavutamiseks vaja. Võib ka selguda, et kogutud annetusi ei saa kavandatud eesmärgil kasutada (näiteks sureb abivajaja enne ravi algust) või ei ole see enam otstarbekas (tekkis mõni teine ja parem rahastamisvõimalus).

MTÜ Naerata Ometi üks esimesi korjandusi oli vähihaige poisi raviks, millega koguti eesmärgist oluliselt suurem summa. MTÜ otsustas ülejäänud raha kasutada teise lapse raviks, millest tekkis aga konflikt kampaanias kasutatud poisi isaga, kes leidis, et kõik kogutud raha peaks kuuluma nende

perele. Ka osa annetajaid jagas tema arvamust.

Kui annetajaid on vähe ning nende kontaktandmed teada, saab sellistes olukordades nendega uue info valguses nõu pidada.

Näiteks Rakvere Reaalgümnaasiumi vilistlaskogu kogus annetusi, et toetada kooliteatri reisi festivalile Venemaal. Siis selgus, et viisaprobleemide pärast jääb sõit ära. Vilistlaskogu suhtles ükshaaval iga annetajaga ning kõik nõustusid, et nende annetus võib jääda kooliteatrile tulevaste tegevuste kulude katteks.

Suuremate kampaaniate puhul on abiks, kui eesmärki ei püstitata nii kitsalt (näiteks ühe lapse asemel koguda annetusi sama haigust põdevate laste abistamiseks, ehkki viimane ei pruugi emotsionaalsemates annetajates tekitada üleskutsega nii tugevat sidet) või teavitatakse annetajaid juba ette võimalusest, kuidas nad saavad oma toetuse kasutamise (sh võimalike vajalike muutustega plaanides) kursis püsida. Kõige lihtsamaks võimaluseks on siinkohal õhutada annetajaid jälgima organisatsiooni sotsiaalmeediakanalit, kodulehte ja/või e-uudiskirja, eriti suurte asjade puhul võib olla otstarbekas ka avalikkuse teavitamine meedia vahendusel.

Juriidilist alust juba tehtud annetuse tagasiküsimiseks võib olla raske leida, ent kui annetaja tunneb end petetuna, on annetuse kogujast targem ja väarikam summa talle tagastada, selmet avalikkuse ees vaidlust pidada. Näiteks tagastas Aadu Luukase Sihtasutus 2014. aastal Swedbankile viimase nõudel 5000-eurose annetuse, sest pank ei olnud rahul fondi otsusega määrata oma iga-aastane missioonipreemia SA-le Pererkonna ja Traditsiooni Kaitseks.

6 ■ Annetuse koguja täidab annetajale antud lubadused nii annetuse kasutamise kui ka sellest info andmise osas. Annetuse kasutamisest ning sellega saavutatud tulemustest antakse aru annetuse koguja kodulehel ja võimalusel otse annetajale.

Kui annetajale on öeldud, et kogu summa läheb otse abivajajale ja midagi muud sellega ette ei võeta – siis just nii

tuleb ka teha (erandiks vaid eelmises punktis käsitletud ootamatud asjaolud). Kui annetajatele on lubatud anda infot selle kohta, mis tulemusi ta annetuse kasutamisega on saavutatud, ei saa sellest taganeda põhjusel, et vabaühendusel on kiire juba uute projektide ja uute annetajatega.

Tark on seega eelnevalt läbi mõelda, milliseid lubadusi annetajale antakse. Vältida võiks ebamääraseid sõnastusi ("hoiame teid kursis", "kasutame annetusi ainult abivajajate aitamiseks"), mida inimesed oma peas võivad erineva sisuga täita ja hiljem end seepärast petetuna tunda.

Annetuse kasutamisega saavutatust rääkides ei piirdu parimad vabaühendused paljalt vahetute tulemuste loetlemisega (kogutud summa ja näiteks selle eest kellelegi ostetud asjade või osutatud teenuste hulk vms), vaid püüab nii palju kui võimalik välja tuua ja numbritega tõestada ka tehtu pikaajalisemat mõju ning analüüsida õppetunde. Sel moel kasvatatakse ka annetaja nõudlikkust vabaühendustes tehtava suhtes.

Suhtlemist lihtsustab oluliselt, kui vabaühendusel on olemas annetaja kontaktandmed, eelkõige e-posti aadress. See võimaldab neid mõistliku regulaarsusega organisatsiooni tegevustega, sh nende annetuse kasutamisega kursis hoida (Emori 2013. aasta küsitluse põhjal on sellest huvitatud u. 2/3 annetajatest, kuid sellist infot saanud vaid u. 1/4), mis loob hea aluse ka tulevasteks annetusteks.

Annetajatele, kelle kontakte pole võimalik saada, avaldatakse sarnased ülevaated vabaühenduse kodulehel.

Kuidas hea tavaga liituda?

- 1.** Loe – eelistatult koos kolleegidega – hea tava põhimõtted hoolega läbi ja mõtle, kas sinu (vabaihenduse) tegevus vastab neile. Kui ei vasta, alusta sellest, et viid oma tegevuses sisse vajalikud muudatused.
- 2.** Anna hea tavaga liitumise soovist teada hea annetustava võrgustiku koordinaatorile vabaihenduste liidus EMSL (info@heakodanik.ee; samalt aadressilt saad ka vastuseid tekkinud küsimustele). Su aadress lisatakse listi, mille kaudu saad teada võrgustiku ettevõtmistest, näiteks aruteludest ja koolitustest.
- 3.** Lisa oma koduleheküljele viide annetuste kogumise heale tavale (www.heakodanik.ee/annetamine) ning lae endale alla “Hea annetuste koguja” märgis (www.heakodanik.ee/logod). Seda võid kasutada nii oma kodulehel, üritustel kui ka trükistel, teavitamaks annetajat, et vastad hea tava tingimustele.

Teksti koostas Urmo Kübar

Annetamise hea tava levitamist toetab
Kodanikuühiskonna Sihtkapital

SISEMINISTEERIUM

KÜSK

Kodanikuühiskonna
Sihtkapital

KODANIKUÜHISKONNA TOETUSEKS

**Vaata lisaks www.heakodanik.ee/annetamine
ja küsi vajadusel info@heakodanik.ee**